

AMBOS

L A W Y E R S

Het Belgisch Scheepvaartwetboek

Een eerste overzicht en Capita Selecta

Philippe Van Dijck

Historiek

Aanvankelijke planning

2006: idee voor hervormingsproject

2007: oprichting Commissie

2010 – 2014: werkzaamheden commissie

2014: wetsontwerp indienen parlement

Werkelijke historiek

2006: idee voor hervormingsproject

2007: oprichting Commissie

2010 – 2018: werkzaamheden commissie

Groenboek

Zeerechtdagen

Blauwboek

Publieke consultatie

Vakgroepen

2018: revisie door FOD

2019: vertalingen & Raad van State

Goedgekeurd bij Wet van 8 mei 2019

Gepubliceerd op 1 augustus 2019 in B.S.

In werking op 1 september 2020

Introductie

Wet 8 mei 2019 tot invoering van het Belgisch Scheepvaartwetboek, B.S. 1 augustus 2019, 75432. (verder “invoeringswet” genoemd)

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2: Het Belgisch Scheepvaartwetboek

Hoofdstuk 3: Wijzigingsbepalingen

Hoofdstuk 4 Opheffingsbepalingen

Hoofdstuk 5: Overgangsbepalingen

Hoofdstuk 6: Inwerkingtreding

-> in werking op 1 september 2020 (art. 144 invoeringswet)

Introductie

Hoofdstuk 3: Wijzigingsbepalingen

Invoeringswet wijzigt 31 andere wetten waaronder:

- Voorafgaandelijke titel van het Wetboek van Strafvordering (verwijzing naar piraterij)
- Burgerlijk Wetboek
- Strafwetboek
- Tucht en Strafwetboek koopvaardij en visserij
- Gerechtelijk Wetboek
- Arbeidsovereenkomstenwet
- AWDA (Douane en Accijnzen)
- Wetboek Vennootschappen
- Wet Private en Bijzondere veiligheid

Introductie

Hoofdstuk 4: Opheffingsbepalingen

29 (vooral maritieme) wetten worden afgeschaft en vervangen door het Belgisch Scheepvaartwetboek

Enkele voorbeelden:

- Wet 26 augustus 1919 (inrichting van het prijsgerecht)
- Wet 8 juli 1976 (vergunning exploitant binnenvaartuigen)
- Wet 12 juli 1983 (Scheepsmeting)
- Wet 6 april 1995 (voorkoming verontreiniging door schepen)
- Wet 30 december 2009 (piraterij)

Introductie

Hoofdstuk 5: Overgangsbepalingen (inwerkingtreding 1 september 2020)

Beslagrecht (art. 136)

Toepassingscriterium = datum betekening van het beslagexploot

Scheepsvereffeningen (art. 135)

Bestaande samenloopsituaties vallen niet onder nieuwe regeling

Aanvaring / Berging / Vervoer / Bevrachting (art. 137)

Toepassingscriterium = “feit dat de verbintenis doet ontstaan”

Of in geval van verbintenissen uit overeenkomst: sluitingsdatum van de overeenkomst of de aanvangsdatum van de overeenkomst

Introductie

Reeds 7 uitvoeringsbesluiten & 1 wijzigingswet:

- Koninklijk Besluit 6 april 2020 betreffende de gedeeltelijke inwerkingtreding van het Belgisch Scheepvaartwetboek
- Koninklijk Besluit 7 mei 2020. - Koninklijk besluit ter implementatie van de privaatrechtelijke aangelegenheden van het Belgisch Scheepvaartwetboek
- Wet 18 juni 2020. - Wet tot wijziging van het Belgisch Scheepvaartwetboek wat de Belgische gezagsschepen betreft
- Koninklijk Besluit 26 juni 2020 inzake registratie van zeeschepen
- Koninklijk Besluit 14 juli 2020 inzake de handhaving van scheepvaartregelgeving (+ bijlagen)
- Koninklijk Besluit 15 juli 2020 inzake milieuvriendelijke scheepvaart
- Koninklijk Besluit 22 augustus 2020 betreffende zeevarenden
- Koninklijk Besluit 21 september 2020 tot vaststelling van de retributies inzake scheepvaart

Op komst: (1) beveiliging (2) vaarregels en (3) veiligheid (vervanging van het zeevaartinspectiereglement)

Algemeen: indeling wetboek

Indeling scheepvaartwetboek

4 boeken

Boek 1 – Algemene bepalingen

Boek 2 – Zeevaart

Boek 3 – Binnenvaart

Boek 4 – Handhaving

Artikelnummering = trapsgewijs met 4 cijfers:

Voorbeeld 2.7.5.1

Boek 2

Titel 7

Hoofdstuk 5

Artikel 1

Ontwerp	Belgisch Scheepvaartwetboek	
Blauwboek 1 - Algemene toelichting	Boek 1	Algemene bepalingen
Blauwboek 2 - Algemene bepalingen	Boek 2	Zeevaart
Blauwboek 3 - Schepen		Schepen
Blauwboek 4 - Reders		Reders
Blauwboek 5 - Schepelingen		Schepelingen
Blauwboek 6 - Vervoer en bevrachting		Vervoer en bevrachting
Blauwboek 7 - Scheepsagenten en goederenbehandelaars *		Scheepsagenten en goederenbehandelaars
Blauwboek 8 – Scheepsvoorvallen		Scheepsvoorvallen
Blauwboek 9 – Vervoerverzekering *		Vervoersverzekering
Blauwboek 10 – Scheepvaartprocesrecht *	Boek 3	Binnenvaart
Blauwboek 11 - Publiek scheepvaartrecht	Boek 4	Handhaving

Boek 1: Algemene bepalingen

Definities en bronnen

- Opsomming van toepasselijke maritieme verdragen
- Definities – o.a. nieuwe definitie van zeeschip (niet de enige definities in het Wetboek)

Art. 1 Zeewet:

Voor de toepassing van deze wet worden als zeeschepen beschouwd alle vaartuigen van ten minste 25 ton, bestemd of gewoonlijk gebruikt voor personen- of goederenvervoer, visserij, sleepvaart of enige andere winstgevende scheepvaartverrichting ter zee.

art. 1.1.1.3, §1, 7° Belgisch Scheepvaartwetboek

7° "zeeschip" : elk schip dat beschikt of dient te beschikken over een certificaat van registratie, een veiligheidscertificaat of enige andere officiële akte waaruit blijkt dat het schip geschikt is om te worden gebruikt op de zeewateren, alsook elk schip dat blijkens zijn constructie bestemd is om op de zeewateren te worden gebruikt, met uitzondering van binnenschepen; de inschrijving van het schip in een register van zeeschepen geldt als een vermoeden dat het schip een zeeschip is;

Boek 1: Algemene bepalingen

Zeeschip vs. Schip

art. 1.1.1.3 Belgisch Scheepvaartwetboek

§ 1. In dit wetboek wordt verstaan onder : 1° "schip" : elk tuig, met of zonder eigen beweegkracht, met of zonder waterverplaatsing, dat drijft of heeft gedreven en dat wordt gebruikt of geschikt is om te worden gebruikt als middel van verkeer te water, met inbegrip van luchtkussenvaartuigen doch met uitsluiting van vaste tuigen, watervliegtuigen en amfibievoertuigen;

Boek 1: Algemene bepalingen

Zeeschip vs. Schip

art. 1.1.1.3 Belgisch Scheepvaartwetboek

§ 1. In dit wetboek wordt verstaan onder : 1° "schip" : elk tuig, met of zonder eigen beweegkracht, met of zonder waterverplaatsing, dat drijft of heeft gedreven en dat wordt gebruikt of geschikt is om te worden gebruikt als middel van verkeer te water, met inbegrip van luchtkussenvaartuigen doch met uitsluiting van vaste tuigen, watervliegtuigen en amfibievoertuigen;

BOEK 2: Zeevaart

Boek 2: Zeevaart

Indeling

- Titel 1 Algemene Bepalingen
- Titel 2 Zeeschepen
- Titel 3 Reders
- Titel 4 Opvarenden
- Titel 5 Zee en Havens
- Titel 6 Bevrachting en Vervoer
- Titel 7 Scheepvaartvoorvallen

Boek 2: Zeevaart

Indeling

Titel 1 Algemene Bepalingen (definities)

Titel 2 Zeeschepen

Hoofdstuk 1 Scheepsregistratie

- Integratie Wet Scheepsregistratie 21 december 1990
- Certificaat van registratie vervangt oude “Zeebrief” (art. 2.2.1.3)
- BE rombevrachtingsregister blijft bestaan (buitenlands rompbevrachtingsregister ook)
- Belgische thuishaven wordt wettelijke verplichting (art. 2.2.1.7)
- Belgische gezagvoerder => EU gezagvoerder (art. 2.2.1.8)

Boek 2: Zeevaart

Uitvoeringsbesluit

Koninklijk Besluit 21 september 2020 tot
vaststelling van de retributies inzake scheepvaart

De retributie voor registratie omvat meteen een
betaling voor alle certificaten voor de eerste drie jaar

Nadien één bedrag voor alle certificaten samen

Boek 2: Zeevaart – Titel 2 Zeeschepen

Hoofdstuk 2	Meting (integratie Wet 12 juli 1983 op de scheepsmeting)
Hoofdstuk 3	Veiligheid (integratie Wet 5 juni 1972 veiligheid vaartuigen)
Hoofdstuk 4	Zaakstatuut (IPR regel: <i>lex registrationis</i>)
Hoofdstuk 5	Scheepszekerheidsrechten
Hoofdstuk 6	Scheepsbeslag

- Scheepsvoorrechten gaan nog altijd voor op sloopshypotheke (art. 2.2.5.16)
- Volgrecht blijft ook bestaan (art. 2.2.5.9)
- **Volgorde en soorten voorrechten zijn gewijzigd!! (art. 2.2.5.14)**

Art. 23 Zeewet (oud)	Art. 2.2.5.14 Scheepvaartwetboek (nieuw)
1) Gerechtskosten gemaakt in het gemeenschappelijk belang van de schuldeisers + kosten van behoud schip	1) Gerechtskosten + kosten van behoud (onder bepaalde voorwaarden – limitatieve lijst) Kosten verschuldigd aan de gewestelijke / gemeenschapsoverheid <i>(nieuw)</i>
2) tonne- vuur- of havengelden *	2) Scheepsvoorrechten ingesteld door het gewest / gemeenschap <i>(nieuw)</i>
3) Loodslonen * + kosten van bewaking en behoud laatste haven	3) Lonen bemanning
4) Lonen bemanning	4) <u>Laatste reis</u> : bergloon & bijdrage general average
5) Bijdrage aan hulp- en Voorzorgskas zeevarenden	5) Vergoeding wegens aanvaring of andere scheepvaartongevallen, letselschade passagiers, lading, bagage
6) Hulp & bergloon + bijdrage in general average	6) Onkosten overheid voor inspecties & administratieve geldboetes <i>(nieuw)</i>
7) Vergoeding wegens aanvaring (schade aan dokken, letselschade passagiers, lading, bagage)	7) Sociale zekerheidsbijdragen
8) Schuldvorderingen behoud schip / voorzetting reis buiten thuishaven verricht	

Boek 2: Zeevaart – Titel 2 Zeeschepen

Hoofdstuk 6 Scheepsbeslag

Basis = nog altijd verdrag 1952

- “Allegatie” wordt “aanspraak” (betekenis blijft hetzelfde - memorie van toelichting)
- Lijst zeevorderingen blijft (art. 2.2.6.1)
- Op het schip waarop de vordering betrekking heeft + op ieder ander schip van dezelfde eigenaar ten tijde van ontstaan zeevordering (art. 2.2.6.5)
- “single ship companies” => art. 2.2.6.5 § 2
- Toepassing art. 1413 en 1415 Ger.W. uitdrukkelijk uitgesloten (art. 2.2.6.3)
- Urgentie -> niet vereist (vermoeden van urgentie in scheepszaken - memorie van toelichting)
- Betekening aan boord (art. 2.2.6.8)
- Tegengarantie kan ook nog altijd opgelegd worden (art. 2.2.6.6)
- Blijft nog steeds 3 jaar geldig (art. 2.2.6.13)
- Beslag sloopstoebehoren, lading en bunkerbeslag (2.2.6.23 en 24)
 - Rederij krijgt recht om goederen in sekwester te geven
 - Aparte procedure Beslagrechter
 - Bunkerbeslag: aparte procedure om soortgelijke bunkers in bewaring te geven (zelfde kwaliteit, ...)

Boek 2: Zeevaart – Titel 2 Zeeschepen

Hoofdstuk 6 Scheepsbeslag

Naast zeevordering ook andere wettelijke vorderingen?

Art. 2.2.6.4. Grondvereisten

Op een zeeschip kan uitsluitend bewarend beslag worden gelegd met machtiging van de rechter en ter verzekering van een zeevordering, of verzekering van een andere vordering vastgesteld door de wet.

Memorie van toelichting biedt geen duidelijkheid.

Boek 2: Zeevaart – Titel 3 Reders

Hoofdstuk 1 Algemene Bepalingen

Regels over scheepsmede-eigendom

Aansprakelijkheid rederij (= oud art. 46)

- **Eigen daden** of verbintenissen; (art. 2.3.1.21)
- Daden van de **bemanning** in uitoefening van hun dienst (art. 2.3.1.24 §1, 1°)
- **Aangestelden** van de scheepseigenaar (art. 1384 B.W. blijft van toepassing) (art. 2.3.1.24 §1, 2°)
- Ook voor onrechtmatige daden van verstrekkers van loods-, **sleep- en vast- en losmaakdiensten** en hun personeelsleden waardoor aan derden schade wordt berokkend (**uitbreiding ipv enkel loodsen**) (art. 2.3.1.24 § 2)
- Verbintenissen aangegaan door de **kapitein** in de uitoefening van zijn dienst, **TENZIJ**
 - *Kapitein verklaart op te treden voor iemand anders (en noemt deze bij naam en toenaam)*
 - *Scheepseigenaar bewijst dat kapitein onbevoegd was, en dat tegenpartij dit behoorde te weten*
- **Verbintenissen aangegaan door een *andere persoon* die uitdrukkelijk verklaart voor de kapitein te handelen, TENZIJ**
 - *Deze persoon onbevoegd was, en dat tegenpartij dit behoorde te weten*
 - *De betrokken verbintenis onverenigbaar is met een eerder door hemzelf of kapitein aangegane verbintenis met hetzelfde voorwerp of over dezelfde aangelegenheid*

Boek 2: Zeevaart – Titel 3 Reders

Hoofdstuk 2 Zeevaart

Integratie van de wet van 30 januari 2012 (Verplichte aansprakelijkheidsverzekering):

Art. 2.3.2.2

“een verzekering met of zonder vrijstelling, bijvoorbeeld een aansprakelijkheidsverzekering van het type dat momenteel wordt verstrekt door de leden van de “International Group of P&I Clubs”, en andere doeltreffende vormen van een verzekering, waaronder aangetoonde individuele verzekering, en financiële zekerheid die soortgelijke dekkingsvoorwaarden bieden.”

Verplichting = 2.3.2.4

Toepassingsgebied = zeeschepen van 300 brutoton of meer (art. 2.3.2.3)

Boek 2: Zeevaart – Titel 3 Reders

Hoofdstuk 2 Zeevaart

Scheepsagenten

1 artikel in heel het Scheepvaartwetboek

Betekeningen aan scheepsagenten (art. 2.3.1.28) =blijft mogelijk maar:

Op voorwaarde dat de scheepsagent vooraf of achteraf schriftelijke verklaring doet dat hij gevolmachtigd is en dat woonstkeuze gedaan werd bij de scheepsagent (art. 2.2.6.6)

Boek 2: Zeevaart – Titel 4 Opvarenden

Hoofdstuk 1 **Schepelingen**

Hoofdstuk 2 **Gezagvoerders**

Hoofdstuk 3 **Maritieme Veiligheidsagenten**

Hoofdstuk 4 **Verstekelingen**

Hoofdstuk 5 **Scheepvaartvergrijpen**

Boek 2: Zeevaart – Titel 5 Zee en Havens

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2 Beveiliging

Hoofdstuk 3 Voorkoming van verontreiniging van schepen

Boek 2: Zeevaart – Titel 6 Bevrachting en vervoer

Hoofdstuk 1 Bevrachting

Zeer uitgebreide nieuwe regels (120 nieuwe artikels)

MAAR -> aanvullend recht!

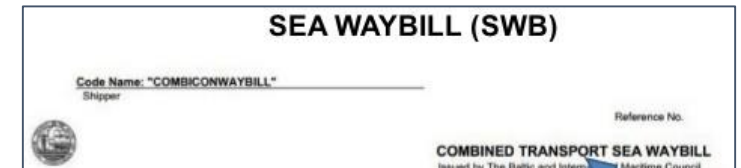
- Rompbevrachting, gebaseerd op BARECON 2001 (art.2.6.1.2)
- Tijdsbevrachting , gebaseerd op NYPE 2015 (art.2.6.1.31)
 - Nieuw: lijst met lasten
- Reisbevrachting, gebaseerd op GENCON (art.2.6.1.31)
 - Zeer gedetailleerde voorwaarden

Boek 2: Zeevaart – Titel 6 Bevrachting en vervoer

Hoofdstuk 2 Vervoer

“oude” art. 91 blijft in principe bestaan (incorporatie Hague-Visby rules)
voor alle vervoer van of naar België

Opvallende wijziging rechtsmacht Belgische rechtbanken:

Art. 2.6.2.12: *Onverminderd andere bevoegdheidsgronden zijn de Belgische rechters bevoegd om kennis te nemen van de vorderingen betreffende zeevervoerovereenkomsten voor vervoer naar of uit België*

Art. 2.6.2.2: 2° "zeevervoerovereenkomst" : **een vervoerovereenkomst, waarvan blijkt uit een cognossement of enig soortgelijk stuk recht gevend op het vervoer van goederen over zee, met inbegrip van het cognossement of soortgelijk stuk uitgegeven krachtens een charterpartij van het ogenblik af dat dit de verhoudingen regelt tussen de vervoerder en de cognossementhouder, alsmede elke andere overeenkomst waarbij een partij, vervoerder genoemd, zich er tegenover een afzender en tegen vergoeding toe verbindt om goederen te vervoeren over zee;**

Boek 2: Zeevaart – Titel 6 Bevrachting en vervoer

Hoofdstuk 2 Vervoer

Containervervoer en deklading: “ongelukkige formulering”

Art. 2.6.2.19. Deklading

§ 1. Goederen mogen uitsluitend aan dek worden vervoerd :

1° ingeval deze vervoerwijze wettelijk verplicht is;

2° ingeval de goederen worden vervoerd in of op laadkisten of voertuigen die geschikt zijn om aan dek te worden vervoerd, en het dek bijzonder is uitgerust om dergelijke laadkisten of voertuigen te vervoeren;

Memorie van toelichting

Paragraaf 1 berust op artikel 25.1 van de Regels van Rotterdam. Het woord “uitsluitend” duidt aan dat goederen alleen aan dek mogen worden vervoerd in de vervolgens opgesomde gevallen. Het betekent niet dat de goederen in die gevallen aan dek moeten worden vervoerd, en niet in het ruim mogen worden geladen.

Boek 2: Zeevaart – Titel 6 Bevrachting en vervoer

Bijzondere nieuwe regel: verplichting afzender (2.6.2.18)

De goederen moeten zich in een zodanige staat bevinden dat zij het voorgenomen vervoer, met inbegrip van belading, behandeling, stuwage, sjorring en lossing, kunnen doorstaan en geen letsel of schade veroorzaken aan personen respectievelijk goederen.

BVB: Vele goederen aangeboden zonder lashingpunten, CoG markering, aanslagpunten,... – problemen igv multimodal transport factory-quay-ship...)

Nieuw: uitdrukkelijk retentierecht op de goederen (art. 2.6.2.27)

De vervoerder heeft een retentierecht op de lading die zich onder zijn hoede bevindt en waarop de schuldvordering betrekking heeft. Het retentierecht is tegenstelbaar aan de eigenaar van de goederen waarop dat recht betrekking heeft.

Boek 2: Zeevaart – Titel 7

Scheepvaartvoorvallen

Hoofdstuk 1	Averij
Hoofdstuk 2	Aanvaring
Hoofdstuk 3	Verontreiniging
Hoofdstuk 4	?
Hoofdstuk 5	Berging
Hoofdstuk 6	Wrakverwijdering
Hoofdstuk 7	Onderzoeken

Boek 2: Zeevaart – Titel 7 Scheepvaartvoorvallen

Hoofdstuk 1	Averij
Hoofdstuk 2	Aanvaring

- Aanvaringsverdrag 1910 blijft geldig (art. 2.7.2)
- York-Antwerp Rules blijven bestaan voor averij grosse (general average) (art. 2.7.1.3)
- Olieverontreiniging ook fundamenteel ongewijzigd (art. 2.7.3.1): CLC / FUND / BUNKER / Nucleaire schade
- Toevluchtshaven voor hulpbehoevende schepen in Belgische maritieme zones (gevolg van EU wetgeving – 3^e pakket) (art. 2.7.4.3)

Boek 2: Zeevaart – Titel 7 Scheepvaartvoorvallen

Hoofdstuk 4	?
Hoofdstuk 5	Berging
Hoofdstuk 6	Wrakverwijdering
Hoofdstuk 7	Onderzoeken

BOEK 3: Binnenvaart

Boek 3: Binnenvaart

Volwaardig boek geworden

Veel ruimte voor uitvoeringsbesluiten

- Bewarend beslag op binnenschip (roerend goed – “varend beslag” art. 3.2.4.4)
- CLNI verdrag blijft bestaan
- Berging en wrakverwijdering – > verdwenen (gewestbevoegdheid)
- Estuaire schepen
- Titel 4 Opvarenden (voorbehouden)
- Aanvaringsregels

Boek 3: Binnenvaart

Discussie prijsvorming binnenvaart niet opgelost:

Oud regime

KB van 11 november 2013

“verbod op ongeoorloofd lage tarieven” -> strijdig met EU recht

Nieuw regime

Scheepvaartwetboek: verboden om misbruik te maken van een positie van economische afhankelijkheid (art. 3.6.1.2)

= “onbillijke tarieven”

BOEK 4: Handhaving

Boek 4: Handhaving

- Strafrechtelijke regels
- Administratiefrechtelijke regels
- Tuchtrechtelijke regels

Boek 4: Handhaving

7 sanctieniveaus ingevoerd (excl. opdecimen! = x8)

Niveau	Strafrechtelijke sanctie of	Administratiefrechtelijke sanctie
1	/	10 – 200 EUR
2	26 – 1.000 EUR	26 – 1.000 EUR
3	50 – 5.000 EUR en/of 6 m – 2 j gevangenisstraf	50 – 5.000 EUR
4	500 – 30.000 EUR en/of 6 m – 5 j gevangenisstraf	500 – 30.000 EUR
5	5.000 – 100.000 EUR en/of 5j – 15 j gevangenisstraf	5.000 – 100.000 EUR
6	5.000 – 100.000 EUR EN 20j - levenslang	/
7	250.000 – 1.000.000 EUR	250.000 – 1.000.000 EUR

Boek 4: Handhaving

- Onderzoeksraad voor de scheepvaart blijft bestaan in zijn huidige vorm (tuchtorgaan)
- Onderzoeksinstelling voor scheepvaartongevallen (zal vallen onder FOSO)
- Integratie scheepsregistratie ook in deze wet (2.2.1.1 e.v.)
- Scheepvaartcontrole licht anders (4.2.1.27)
- Piraterij

Extra: wat staat er niet in

- Verzekeringen
- Terminals en goederenbehandelaars
- Scheepsagenten
- Expediteurs

Dank voor Uw aandacht

15/10/2020